

ČO NÁJDETE NA PANENSKEJ

KDE NAKÚPITE

1 FOKUS optika
Optika s príjemnou obsluhou pre tých, ktorí hľadajú nové okuliare.
Panenská 3
Po - Pia 10:00 - 18:00
www.asocnaoptika.sk

2 Starožitnosti
Jedno z najstarších starožitníctiev v meste. Lov na kuriozity.
Panenská 22
Po - Pia 10:00 - 17:00

3 Vacuła
Oprava starožitného a dreveného nábytku.
Panenská 26
Po - Pia 11:00 - 18:00,
So 09:00 - 12:00

4 Galantéria MGT
Textilná galantéria s príjemnou obsluhou. Šitie dámskej konfekcie. Spýtajte sa na kurzy šitia a textilných techník.
Panenská 29
Po - Pia 09:30 - 18:00,
So 10:00 - 13:00

5 Dancewear
Oblečenie a doplnky pre krasokorčuľovanie, gymnastiku a balet. Krásne tanečné topánky na spoločenské tance.
Panenská 30
Po - Pia 10:00 - 19:00,
So 09:00 - 13:00
www.dancewear.sk

6 Bižutéria Edit
Pestrý výber bižutérie. Majiteľka pani Edit pozná Panenskú dokonale, opýtajte sa jej na niečo.
Panenská 30
Po - Pia 10:00 - 18:00

7 Vandá Store
Predajňa a opravovňa kočíkov. Nájdete tu aj príslušenstvo a dizajnové detské doplnky.
Panenská 34
Po - Pia 10:00 - 18:00,
So 10:00 - 13:00
www.vandastore.sk

8 Tara Ezoterika
Oáza pokoja pri rušnej križovatke. Obchod sa venuje meditačii a ezoterike. Raj kryštálov.
Konventná 19
Po - Pia 10:00 - 18:00,
So 09:00 - 13:00
www.taraezoterika.sk

9 Galéria Art Decoration
Starožitníctvo s policami plnými pokladov čakajúcich na objavenie.
Kozia 15
Po - Pia 11:00 - 18:00,
So - Ne podľa dohody

10 Boritex Design
Veľká galantéria, bytové dekorácie a závesy. Opravy odevov a šitie na zákazku.
Kozia 27
Po - Pia 10:00 - 12:30,
13:00 - 18:00
So 09:00 - 13:00
www.boritex.sk

11 Lekáreň u Kozej brány
Lekáreň nájdete na rohu Kozej a Podjavorinskej 13
Po - Pia 08:00 - 18:00

12 Home Bakery
Okolo pekárne sa šíri sladká vôňa domácich koláčov. Torty na objednávku, kusový predaj dobrôt vždy v piatok.
Palisády 23
Po - Pia 09:00 - 14:00
www.homebakery.sk

13 Potraviný Sezam
Malinké potraviny pre drobné nákupy, niečo rýchle pod zub alebo na raňajky.
Podjavorinskej 5
Po - Pia 06:00 - 17:30

26 Le Petit Café
Kaviareň. Ponúka raňajky aj obedové menu.
Suché mýto 19
Po - So 10:00 - 03:00,
Ne 10:00 - 14:00
www.lepetit.sk

27 Subway
Rýchle občerstvenie a sendviče.
Hodžovo námestia 1
Po - Št 07:00 - 22:00,
Pia 07:00 - 03:00,
So 10:00 - 03:00,
Ne 10:00 - 22:00

14 Zelovoc u Kišša
Keď nie je čas odskočiť si na trh. Čerstvé ovocie a zelenina.
Kozia 22
Po - Pia 11:00 - 18:00,
So 08:00 - 12:00

15 Naše potraviny
Zmiešaný tovar. Podľa aktuálnej ponuky natrafíte aj na farmárske mäso a čerstvý kozí syr.
Kozia 28
Po - Pia 07:00 - 18:00

16 Artforum
Knihkupectvo, vydavateľstvo a kaviareň
Kozia 20
Knihkupectvo:
Po - Ne 09:00 - 20:00;
Kaviareň: Po - Pia 10:00 - 23:00,
So 09:00 - 14:00
www.artforum.sk

17 Oxico
Knihkupectvo zamerané na jazykovú literatúru. Ak hľadáte učebnicu alebo slovník, je veľká šanca, že ich nájdete práve tu.
Palisády 38
Po - Pia 12:00 - 18:00
www.oxico.sk

18 Knihkupectvo Reformata
Ponorte sa do štúdia v knihkupectve sídlilacom v Lutherhause. Kresfanská, filozofická a odborná literatúra.
Palisády 46
Po - Ut 09:00 - 17:00,
St, Pi, So 09:00 - 18:00,
Št - Pia 09:00 - 16:00

19 Buldog
Kaviareň a bar
Panenská 16
Po - Ne 09:00 - 22:00

20 Le Demijon
Vinárnička familiárne volaná aj „demižón“. Pozorujte život na ulici cez výklad pri pohári dobrého vinka.
Panenská 18
Po - Pia 08:00 - 22:00
www.ledemijon.sk

21 Moshi Moshi
Ázijské bistro & donášková služba. Denné racio menu, polievky a sushi.
Panenská 24
Po - Pia 10:30 - 21:00
www.moshimoshi.sk

22 Apollon Gay Club
Gay bar & nočný klub. Utorkové karaoke. V piatok a sobotu tanečné párty do skorých ranných hodín.
Panenská 24
Ut, Št, Ne 20:00 - 03:00,
St, Pia, So 20:00 - 05:00
www.gdisco.sk

23 Next Apache
Legendárna kaviareň a antikvariát.
Panenská 28
Po - Pia 09:00 - 22:00
www.nextapache.sk

24 Goriffee Kaffeehaus
Kaviareň v Goetheho inštitúte, výberové africké kávy a čaje.
Panenská 33
Po - Pia 07:30 - 21:00,
So 09:00 - 13:00
www.goriffee.com

25 Mr. President Pub
Krčma ako sa patrí, s atmosférou deväťdesiatych rokov, vždy plná štamgastov. Fajčiari sú vítaní.
Suché mýto 19
Po - Pia 07:30 - 00:00,
So - Ne 10:00 - 00:00

30 Reštaurácia u Kozej brány
Bar a reštaurácia pomenovaná podľa bývalého mestského openenia na Kozej ulici. Tradičná česká kuchyňa a pivo.
Kozia 21
Po - Pia 09:00 - 23:00,
So 11:00 - 23:00,
Ne 11:00 - 22:00
www.koziabrana.sk

31 Pizza Pilgrim's
Pizzeria a denné menu. Podajte sa o okrúhly obed s priateľmi.
Kozia 23
Po - Pia 11:00 - 23:00,
So - Ne 12:00 - 00:00

32 Bagetéria
Rýchle občerstvenie a sendviče. Kombinujte ingrediencie.
Kozia 20
Po - Pia 09:00 - 17:00

33 Café Scherz
Veľká kaviareň sídlila v Evanjelickom dome starostlivosti. Pohodová atmosféra a príjemná letná terasa.
Partizánska 2
Po - Ne 07:30 - 01:00

34 Tri - šty - ri
Malý priestor, ktorý si toho veľa pamätá. Dnes vinotéka.
Palisády 34
Po - Pia 10:00 - 22:00

35 Café Štefánka
Historická kaviareň a reštaurácia
Palisády 59
Po - Pia 09:00 - 22:00,
So 09:00 - 22:00,
Ne 09:00 - 21:00
www.cafestefanka.sk

36 Halabala Café bar
Kaviareň s interiérom inšpirovaným známym českým dizajnérom Jindřichom Halabalom.
Konventná 17
Po - Ne 07:00 - 00:00
www.halabalacafe.sk

37 Bernard pri Lýceu
Krčma, ktorá čapuje výborné pivo Bernard. Stagasti s taškami s nákupom sa tu miešajú s cyklistami a turistami. Autentickosť.
Konventná 19
Po - Pia 8:00 - 00:00,
So 10:00 - 00:00,
Ne 11:00 - 00:00

38 Doska
Divadelná kaviareň, kam sa chodia zapíjať skúšky na VŠMU. Pravdepodobne tu stretnete nejakého (budúceho) režiséra, herca alebo herečku.
Svoradova 5
Pia - So 15:00 - 24:00

39 Nadácia Milana Šimečku
Nadácia na podporu demokracie a občianskej spoločnosti venovaná významnému disidentovi, filozofovi a spisovateľovi Milanovi Šimečkovi.
Panenská 4
www.nadaciamilanasimecku.sk

40 Goethe Institut Slowakei
Nemecký kultúrny inštitút.
Panenská 33
www.goethe.de

INŠTITÚCIE ORGANIZÁCIE

41 Bicyklový stojan „Liebe“
Zelený stojan na bicykle v tvare slova Liebe, ktorý vznikol v spolupráci s mladými slovenskými dizajnérmí. Autor: Matej Rosmáň

42 Rakúske kultúrne fórum
Pozrite si program pravidelných výstav, prednášok, koncertov a tanečných a divadelných predstavení.

43 Balassiho inštitút – Madarský inštitút v Bratislave
Inštitút organizuje kurzy maďarského jazyka a pravidelne zastrešuje vedecké podujatia, kultúrne akcie a výstavy.
Palisády 54
www.pozsonybalassiintezet.hu

44 Staromestská knižnica
Pobočka mestskej knižnice pre všetkých knihomolov.
Panenská 1
Po, St, Štv 08:00 - 18:30,
Ut, Pia 08:00 - 15:30
www.starlib.sk

45 Lyceálna knižnica
Knižnica evanjelického lýcea z roku 1724. 80 000 zväzkov kníh a 1 200 starých rukopisov, kde staré texty študovali aj Matej Bel alebo Ľudovít Štúr. Sídlo I. evanjelického lýcea.
Konventná 15
Po - Pia 08:00 - 19:00
www.uslit.sav.sk

46 UniCredit Bank
Bankomat
Panenská 7
Po - Pia 09:00 - 17:00

47 BikeBratislava
Požičovňa bicyklov a skútrov, ktorá ponúka aj servisnú prehladku bicyklov.
Panenská 30
Po - Ne 08:00 - 20:00
(na základe objednávky)
www.bikebratislava.sk

48 Komplot Advertising
Reklamná agentúra. Okrem vizuálnej identity a kampaní vyrába aj originálne produkty a dizajnové tričky pod značkou Kompát.
Panenská 30
www.komplot.sk

49 Seniorcentrum
Staré mesto
Podjavorinskej 6
www.senior-centrum.sk

50 Domov dôchodcov OHEL DAVID
Dom dôchodcov pod hlavičkou Ústredného zväzu židovských obcí.
Svoradova 11

51 Masážny raj
Masáže aj zdravotné terapie pre pokojné telo.
Panenská 7
Objednávky len cez telefón
www.masaznyraj.sk

52 Studio Vitality
Salón krásy, kozmetika, manikúra, pedikúra.
Panenská 29
Po - Pia 08:00 - 20:00,
So 10:00 - 18:00
www.studiovitality.sk

53 Yoga House
Zacvičte si jogu v podkroví nemeckého inštitútu.
Panenská 33
2. poschodie Goetheho inštitútu
www.yogahouse.sk

54 DarshanaYoga Studio
Kurzové štúdio. Pestrý program jogov jogy pre všetkých. Ballet a aikido pre deti.
Štetinova 1
www.dys.sk

55 Lotus Joga
Ashtanga. Akroyoga. Flow Yoga.
Kuzmányho 4
www.lotusjoga.sk

56 Salón Lapé
Masáže, sauna a jacuzzi.
Zochova 16
Po - Ne 08:00 - 20:00
www.salontape.sk

57 Centrum radost
Pravidelné prednášky, diskusie a kurzy na rôzne témy zo života.
Lýcejná 4
www.centrumradost.sk

58 Domov dôchodcov OHEL DAVID
Dom dôchodcov pod hlavičkou Ústredného zväzu židovských obcí.
Svoradova 11

59 Centrum radost
Pravidelné prednášky, diskusie a kurzy na rôzne témy zo života.
Lýcejná 4
www.centrumradost.sk

60 Falkensteiner hotel
Obľúbený biznis hotel. SPA s panoramatickým výhľadom na mesto.
Píláríkova 5
www.falkensteiner.com/sk/hotel/bratislava

61 Hostel Bratislava Svoradov
Nehľadajte luxus. Hostel, ktorý je časťou vysokoškolského internátu.
Svoradova 13
www.hostelbratislava-svoradov.sk

62 Evanjelická cirkev metodistická
Bohoslužby sa konajú každú nedelu o 9:30 h.
Panenská 10
www.bratislava.umc.sk

63 Veľký evanjelický kostol
Bohoslužby: Každú nedelu o 10:00.
Panenská 28
www.velkykostol.sk

64 Malý evanjelický kostol
V nedelu prebiehajú bohoslužby v cudzích jazykoch: maďarskom, anglickom a nemeckom. vstup je v Lýcejnej ulici

65 Materská škola Espania
Súkrmná materská škôlka s vyučbou v troch cudzích jazykoch.
Kozia 25
www.espania.sk

66 Cirkevný zbor Bratskej jednoty Baptistov
Bohoslužby sa konajú v nedelu o 09:30 a 18:00.
Palisády 27/A
www.bjbpalisady.sk

67 Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike
Panenská 4
www.uzno.sk

68 Židovská náboženská obec
Pamätná tabuľa pracovnej skupiny pre zastavenie deportácií Židov v r.1943 - 1944.
Kozia 18
www.uzno.sk

69 Ekumenická rada cirkví
Palisády 48
www.ekumena.sk

70 Základná umelecká škola Miloša Ruppeldta
Najstaršia umelecká škola na Slovensku. Absolventmi boli významní hudobníci aj prví slovenskí hudobní učelia.
Panenská 11
www.zusruppeldta.sk

71 Konzervatórium
Hudobné konzervatórium. Započúvajte sa do melódii z otvorených okien tried, keď študenti hudby práve skúšajú.
Tolstého 11
www.konzervatorium.sk

72 Hudobná a tanečná fakulta VŠMU
Budova dodnes medzi pamätníkmi známa ako „starý rozhlas“. Zochova 1

73 Filmová a televizná fakulta VŠMU
Svoradova 1
www.vsmu.sk

74 Stredná priemyselná škola elektrotechnická
Zochova 9
www.zochova.sk

75 Materská škola Espania
Súkrmná materská škôlka s vyučbou v troch cudzích jazykoch.
Kozia 25
www.espania.sk

76 Základná škola s materskou školou
Milana Hodžu
Podjavorinskej 1 (MŠ a ZŠ 1. stupeň)
Škarničlova 1 (2. stupeň)
www.zsmh.sk

77 Instituto Cervantes Bratislava
Kurzy španielčiny a podujatia šíriace kultúru Španielska.
Konventná 1
www.bratislava.cervantes.es

78 Účelové zariadenie Centra ďalšieho vzdelávania
Nájdete tu aj ubytovanie a jedáleň pre študentov EUBA, ktorá je otvorená aj pre verejnosť.
Konventná 1
www.euba.sk

79 Bratislavská Business School
Akadémia Ekonomickej univerzity v Bratislave. Možnosť prenajať si tenisový dvorec.
Palisády 22
www.euba.sk

80 Štátna jazyková škola
Palisády 38
www.lajs.sk

81 Deutsche Schule Bratislava
Materská, základná škola a gymnázium. Budova postavená v r. 1896 ako III. evanjelické lýceum. V rokoch 1945 až do 2000 tu sídlila „SUP-ka“. Palisády 51
www.deutscheschule.sk

82 Kino Klap
Prvé a jediné študentské kino na Slovensku. Projekcie vo štvrtok a sobotu od 19:00.
Svoradova 2

83 Divadlo LAB
Študentské divadlo prezentujúce divadelné produkcie Studentov Divadelnej fakulty VŠMU. Experimentálna tvorba.
Svoradova 4
www.divadlolab.sk

84 Galéria Čin Čin
Súčasnne umenie. Stála expozícia autorského Šperku od slovenských umelcov.
Podjavorinskej 4a
Po - Pia 14:00 - 18:30
www.galeriacincin.sk

85 AMT Project
Galeria súčasného umenia.
Štetinova 1
Otvorené po dohode
www.amtproject.sk

86 Park na Svoradovej
Členitý parčík je jednou z posledných ešte zelených častí bývalej Pálffyho záhrady, ktorá sa rozprestierala medzi dnešnou Žámockou, Zochovou a Palisádami.

87 Cintorín pri Kozej bráne
Cintorín evanjelikov z konca 17. storočia. Nádherná arkádová hrobka uhorského šľachtica Jána Jesenáka.
Vchod zo Súlekovvej ulice

88 Detská ihrisko Slubekova záhrada
Postavené na mieste Slubekovej záhrady. Rodina tu v 19. storočí pestovala bylinky na výrobu líkéro v Slubekovom liehovare.
Palisády 29A

89 Záhrada za Veľkým evanjelickým kostolom
Medzi ulicami Panenská, Lýcejná a Konventná 1

90 Schody medzi Svoradovou a Žámockou ulicou
Nenápadné schody zo Svoradovej začínajú kamenným portálom, ktorý bol pôvodne súčasťou Pálffyho paláca.

91 Pamätná tabuľa Ľudovita Štúra
Na tomto mieste stál tzv. Fernolayov dom, v ktorom v rokoch 1840 - 1848 býval Ľudovít Štúr a bola umiestnená redakcia Slovenských národných novín a Orla taranského.

92 Sidlo veliteľstva slovenského letectva
Náčelnikom bol Ján Ambrúš (1899 - 1994), generál plukovník letectva, odporca protikomunistickej politiky počas tzv. Slovenského štátu.
Panenská 11

93 Fontánka sediacej ženy a protiletecký kryt
Mramorový fontánku na nádvorí dal svojej žene, Olge Trebitschovej, (1887 - 1919) bratislavskej opernej speváčke, vyhotoviť Dionýz Trebitsch. Kryt bol postavený počas 1. svetovej vojny.
Panenská 11

94 Pamätná tabuľa Alžbety Güntherovej Mayerovej (1905 - 1973)
Tu sa narodila prvá slovenská kunsthistorička, ktorá pracovala v Pamiatkovom ústave a pripravovala štvorzväzkový súpis pamiatok v mestskom múzeu.
Panenská 19

95 Bývalý evanjelický sirotinec
Oproti kostolom sa nachádzal evanjelický sirotinec, v ktorom počas štúdia na evanjelickom lýceu pôsobil ako riaditeľ Ján Kolár.
Panenská 25

96 Pamätná tabuľa Sándora Petőfého (1823 - 1849)
Legendárna ozdoba Uhorská, polyhistor a priekopník slovenského osvietenstva, autor mnohých učebníc a encyklopédií z 18. storočia.
Panenská 28

97 Pamätná tabuľa Mateja Bela (1684 - 1749)
Legendárna ozdoba Uhorská, polyhistor a priekopník slovenského osvietenstva, autor mnohých učebníc a encyklopédií z 18. storočia.
Panenská 28

98 Pamätná tabuľa Jána Jamnického (1908 - 1972)
V tomto dome žil herec, režisér SND a pedagóg VŠMU.
Konventná 11

99 Georgievitsov palác
ZUŠ Miloša Ruppeldta
Panenská 11

100 Habermayerov palác
Barokový meštiansky dom z roku 1780 patrili obchodníckej rodine Habermayerovcov, ktorá predávala mäso do Viedne a na cisársky dvor. Ich pozostatky sú dnes na evanjelickom cintoríne pri Kozej bráne.
Panenská 15

101 Heckenastov palác
Neorenesančný taliansky palác si dal postaviť v roku 1875 prešporský vydavateľ a obchodník s knihami Gustav Heckenast. Dnes tu sídli Cervantesov inštitút.
Konventná 1

102 Pálffyho palác
Po roku 1900 ostalo len letné kridlo paláca grófa Pavla Pálffyho zo 17. storočia, v ktorom koncertoval aj mladý Wolfgang Amadeus Mozart.
Výstavný priestor.
Žámocká 47

103 Bytový dom Kataríny Bondyovej (1937)
ARCHITEKT: Fridrich Weinwurm, Ignáč Vécsei
Tento dom slúžil v minulosti ako hlavný stan na stretnutia bratislavských evanjelických mládežníkov v Slubekovom liehovare.
Palisády 29A

104 Najomný dom Freiberg (1937)
ARCHITEKT: Fridrich Weinwurm, Ignáč Vécsei
Jednoduchý bytový dom z dielne významných predvojnových architektov. Dom nadväzuje na susedný objekt bytového domu Kataríny Bondyovej.
Panenská 3

105 Dom s družstevnými bytmi (1921 - 1922)
ARCHITEKT: Klement Šlinder
Rozľahitá bytová jednotka je jedným z najlepších príkladov architektúry rondokubizmu na Slovensku.
Štetinova 1, 3, 5

106 Sanatorium Caritas (1924 - 1926)
ARCHITEKT: Artúr Szalantai
Budovu projektoval významný slovenský architekt Artúr Szalantai, okrem iného aj autor synagogy na Hudekovej ulici.
Zochova 10, 12

107 Obytný dom (1928)
ARCHITEKT: Josef Nowotný
Na svoju dobu skôr konzervatívna stavba s kubistickými detailmi.
Zochova 116,
Podjavorinskej 3, 5

108 Vysokoškolský internát (1926)
ARCHITEKT: František Florians
Veľký blok internátu s kostolom sa vyznačuje architektúrou na pomezí tradičného prístupu a moderny.
Svoradova 13

109 Štátna Ľudová škola M. M. Hodžu (1937 - 1938)
ARCHITEKT: Jan Burjan
Príklad architektúry funkcionalizmu, ktorý sa používal pri výstavbe školských budov.
Palisády 29,
Škarničlova 1

110 Bývalá kaviareň Astória (1925)
ARCHITEKT: Fridrich Weinwurm, Ignáč Vécsei
Suché mýto 17

111 Podchod na Mierovom námestí (1974)
ARCHITEKT: Ľ. Čížmar
Komplex podchodu v Bratislave bol postavený popri výstavbe Mosta SNP (otvorený v r.1972).
Námestie M. M. Hodžu

112 Bývalá budova ústredného riaditeľstva štátnych lesov (1950)
ARCHITEKT: Eugen Kramár, Štefan Lukačovič
Na dobu svojho vzniku výrazne funkcionalistická budova s modernistickými prvkami. Stavba od architektov, ktorí navrhli aj budovu dnešného Ministerstva financií na Námestí slobody.
Staromestská 6

113 Lipa pri Slubekovej záhrade
Strom hrdina s niekoľkostoročnou bohatou históriou bol pôvodne súčasťou Pálffyho záhrady.
Palisády 29A

114 Novogotický nájomný dom
Národná kultúrna pamiatka postavená r. 1908.
Godrova 2

115 Kubistický nájomný dom
ARCHITEKT: F. Kříž
Dom z roku 1924 bol postavený v štýle z českej kubistickej školy.
Palisády 28

116 Evanjelické lýceum
II. sídlo Evanjelického lýcea bolo postavené v roku 1855. Dnes je v majetku Ústavu slovenskej literatúry SAV.
Konventná 13

117 Mierka
20 m

UBYTOVANIE

58 Penzión Virgo
Ubytovanie v historickej budove pár minút od centra. Raňajky na slnkom zaliatej terase.
Panenská 14
www.penzionvirgo.sk

59 Downtown Backpackers
Hostel, reštaurácia & bar. Vždy plný zahraničných hostí, spietí cudzích jazykov a dobrej nálady. Pravidelné jazzové koncerty.
Panenská 31
Hostel otvorený 24/7
Reštaurácia:
Po - Pia 07:30 - 22:00,
So - Ne 08:30 - 22:00
www.backpackers.sk

Komunitná mapa Panenskej ulice a okolia „Máme radi Panenskú“ vznikla pri príležitosti 5. narodenin Dobrého trhu na Panenskej.

Vydané občianskym združením Punkt, 2016

Zostavovateľka
Zuzana Palicová
www.prStories.sk

Editorka

Illah van Oijen, Barbora Tomíková,
Barbara Zavorská

Jazyková korektúra

Zuzana Andrejcová Ferusová

Grafický dizajn

Tereza Maco, Zuzana Liptáková,
Anna Jablonowska-Holy

Fotografie

Boris Németh
www.borisnemeth.com

Fotografie Dobrého trhu

Marek Jančúch

Historické podklady

o.z. Bratislavské rožky, Martin Zaiček

Ďakujeme

Realizované s finančnou podporou
Úradu vlády Slovenskej republiky – program
Kultúra národnostných menšín 2016

Hlavný partner

Partner

Balassiho inštitút
Maďarský inštitút
v Bratislave

O.z. Punkt

Občianske združenie Punkt funguje od roku 2007. Iniciovalo a organizovalo podujatia ako Bratislava Design Week alebo PechaKucha Night Bratislava. Dnes pravidelne organizuje Dobrý trh, odbornú konferenciu WhatCity?, projekt na zachovanie kultúrneho dedičstva Localicon a angažuje sa v Aliancii Stará tržnica.

www.punkt.sk
www.dobrytrh.sk
info@punkt.sk

DOBRY TRH

Vydané občianskym združením Punkt, 2016

Publikácia je nepredajná.
Prvé vydanie.

Náklad: 10 000 ks

Tlač

DEVIN printing house, s.r.o.

MÁME RADI PANENSKÚ!

KOMUNITNÁ MAPA PANENSKEJ ULICE A OKOLIA

DOBRY TRH

Panenskú ulicu môžete zažiť aj inak. Bez áut, s trhom, stánkami a množstvom ľudí. Raz do roka sa stane pulzujúcim centrom susedskej komunity. Dobrý trh, ktorý sa koná od roku 2011 vždy v septembri, preslávil Panenskú nielen v Bratislave. Do programu sa zapájajú ľudia zo susedstva, otvárajú sa súkromné dvory a záhrady, pribudnú pouliční muzikanti a rôznorodý kultúrny program. V stánkoch nájdete starostlivo vybrané potraviny vysokej kvality, starožitnosti, knihy, módu, dizajn, lokálnu a medzinárodnú gastronómiu. Je tu tiež priestor pre burzu a neziskové či charitatívne organizácie. Viac informácií o najbližšom trhu nájdete na adrese www.dobrytrh.sk.

70 93 ZUŠ MILOŠA RUPPELDTA

Palác z 80. rokov 19. storočia patril vojenskému šľachticovi Georgovi Georgievitsovi de Apadia a projektoval ho známy viedenský architekt Victor Rumpelmayer. Po skončení 1. svetovej vojny ho odkúpil bankový riaditeľ Dionýz Trebitsch. Na nádvorí stojí socha jeho manželky, opernej speváčky Otgy Trebitschovej, ktorú po jej smrti zhotovil bratislavský sochár Alojz Rigete. V zadnej časti dvora je aj drobná stavba, ktorá slúžila ako protiletický kryt počas 1. svetovej vojny. Dnes v paláci sídli najstaršia umelecká škola na Slovensku, ZUŠ Miloša Ruppeldta. Túto školu vychodili mnohí významní hudobníci a prví slovenskí hudobní učitelia, ktorí stáli pri zrode Vysoké školy múzických umení. Na mieste pôvodnej rozsiahlej záhrady za paťacom vyrástli dnešné domy na Palisádach.

35 CAFÉ ŠTEFÁNKA

Historické kaviareň a reštaurácia Štefánka z roku 1897 svoju zlatú éru zažila za prvej republiky. Hrávali tu najlepší cigánski primáši a otvorené bolo od 6 ráno až do skorých ranných hodín. Podávala sa tu čerstvo upražená káva, minútky, zákusky a pravé francúzske šampanské. Rezervácie si salónik Hofburg, zariadený v duchu šľachtických rodín na prelome 19. a 20. storočia. Je vybavený starožitným mobiliárom a jedlo je servírované na dobových tanieroch so strieborným príborom a dobovými pohármi. Môže to byť zážitok!

MEŠTIANSKE DOMY, PALÁCE A ZÁHRADY

Vedeli ste, že množstvo dnešných budov stojí na prázdnych parcelách v okolí bývalých záhrad zimmého paláca Pálffyovcov? Zelené kúsky pôvodných záhrad už nájdete iba v parčíku na Svoradovej (86) a v Slubekovej záhrade (88), v ktorej rovnomenná rodina v 19. storočí pestovala bylinky na výrobu likérov do Slubekovho liehovaru. Na Panenskej stoja aj iné domy šľachticov a bohatých obchodníkov. Žili tu krajčírky, čižmári, pošťári, pekári. Letné krídlo Pálffyho paláca (102) z polovice 17. storočia slúžilo aj ako deostrelecké kasárne, sirotinec či sociálne byty. Dnes slúži ako výstavný priestor. Georgievitsov palác, v súčasnosti ZUŠ M. Ruppeldta (99), z 19. storočia dal postaviť vojenský šľachtic Georg Georgievits de Apadia. Renesančný Heckenastov palác (101) si v roku 1873 vystaval prešporský vydavateľ a obchodník s knihami Gustav Heckenast. Smutný osud postihol barokový Habermayerov palác (100) z roku 1780. Národná kultúrna pamiatka, dnes chátrajúca a so zadebnými oknami, kedysi patrila meštianskej rodine Habermayerovcov, ktorá predávala mäso aj na viedenský cisársky dvor.

63 64 KOSTOLY BEZ VEŽE

Na Panenskej patria Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania dva kostoly. Všimnite si, že ani jeden z kostolov nemá vežu – nedostali totiž povolenie na jej postavenie. Dnešný Malý kostol stojí na mieste zbúraného nemeckého artikulárneho dreveného kostola a jeho stavbu kostola povolila Mária Terezia. Za Veľkým evanjelickým kostolom, medzi ulicami Panenskú, Lýcejnú a Konventnú, sa nachádza záhrada, ktorú cirkev priležitostne sprístupňuje. V oboch kostoloch sú vzácné pamiatkovo chránené organy a pravidelne sa z nich po ulici šíria tóny z koncertov klasickej hudby. Majú totiž výbornú akustiku.

88 113 SLUBEKOVA ZÁHRADA

Slubekova záhrada má bohatú históriu, ktorá sa spája aj so susediacim „stromom – hrdinom“ – lipou, ktorej príbeh siaha až do 17. storočia. „Dnešná“ lipa ma takmer 30 rokov a je výnimkou niekoľkostoročného stromu. Ten bol kedysi súčasťou Pálffyho záhrady, ktorá sa rozprestierala medzi hradom a Palisádami, ako ich teraz poznáme. História stromu je bohatá, prečítajte si o nej priamo na mieste.

BOHĚMSKÝ ŽIVOT

Suché mýto (oblasť dnešného podchodu na Mierovom námestí) bolo námestie, cez ktoré kedysi prechádzala električka, kde sa premietali „na stojáka“ filmy a vyhrávali vychýrené kapely a kabaretná zábava v kultovej prešporskej kaviarni Astória (110). V kabarete vraj začínal aj slávny americký herec Fred Astaire a medzi pravidelných štamgastov patrili Janko Jesenský, Fraňo Král či Jozef Gregor Tajovský. Na ulici ste mohli stretnúť bratislavskú legendárnu postavičku Schöne Náciho. Na kávu, zákusky aj pravé francúzske šampanské sa chodilo do prvorepublikovej reštaurácie Štefánka, ktorá je otvorená dodnes. Na spojnicu medzi knižkupectvom Artforum a kaviarňou Next Apache nájdete unikátnu atmosféru, ktorá sem každodenne láka intelektuálov, spisovateľov, umelcov a aktivistov.

110 KAVIAREŇ ASTÓRIA

Bývalé divadlo Astorka bolo kedysi monumentálnym dvojposchodovým kaviarskym priestorom pre spoločenský život Bratislavčanov. Keď kaviareň postavili v roku 1925 podľa návrhu architektov Frídricha Weinwurma a Ignáca Vécseia, patrila medzi prvé moderné stavby v duchu funkcionalistickej architektúry. V podzemí sa nachádzal bar a na prvom a druhom podlaží kaviareň, v roku 1930 sa dokonca plánovala dostavba objektu o ďalšie 3 obytné podlažia. Astóriu však strelol smutný osud – kedysi základňa bohémeho života v Prešporku chvilu slúžila ako divadlo, no posledné roky stojí opustená a chátra, skrytá pod billboardmi a plagátmi.

SPOZNAJTE PANENSKÚ!

Na Panenskej to vždy žilo, tancovalo sa tu aj modlilo. Tu pripravovali štúrovci jazykový prevrat, neskôr sa tu nad písacími strojmi vo svojich izbách krčili legendárni maďarskí spisovatelia a údajne v kabarete dnes chátrajúcej Astorky tancoval aj sám Fred Astaire.

Výstavba Mosta SNP odrezala ulicu od rušného centra, ktorá tak dodnes ostala akousi okrajovou ulicou, cez ktorú nevedú hlavné dopravné ani pešie trasy. Vďaka tomu v nej prežili architektonické dejiny z rôznych období a zachovala si špecifický charakter. Je rôznorodá, príjemná, vidiecka a zároveň mestská. Panenská obsahuje skryté poklady, každodenné radosti, ktoré vám prinášame v tejto mape. Dozviete sa v nej všetko potrebné, kde nájsť krajčírku, kam zájsť na obed, kedy je otvorená knižnica. Pridali sme aj pár vlastných tipov! Odkazujú na miesta, ktoré milujeme, a ktoré nikde inde ako na Panenskej nenájdete.

86 87 90 PRECHÁDZKA PODHRADÍM

Vitaný únik z uponáhľaného korza ponúkajú tiché uličky podhradia. Cestou ku strmým schodom medzi Svoradovou a Zámokcou sa vám naskytne krásny priehľad na Bratislavský hrad. Ak sa naopak vyberiete po Kozej do mierneho kopca, môžete sa prejsť až na Slavín. Svahy nad Palisádami sú posiate predmestskými vilami s výnimočnou architektúrou. Po ceste budete míňať historický cintorín pri Kozej bráne založený v 17. storočí Evanjelickou cirkvou augsburského vyznania. Je tu pochovaných množstvo osobností.

105 108 110 112 POZORUHODNÁ ARCHITEKTONICKÁ MODERNA

Počas prvej republiky zaživala Panenská ako súčasť centra mesta čulú výstavbu a pri prechádzkach tu môžeme obdivovať kvalitnú medzivojnovú architektúru. Dom na Štetinovej (1922 – na obrázku) je jedným z najlepších príkladov architektúry rondokubizmu na Slovensku. Náročná budova bývalého divadla Astorka (1926) slúžila ako kaviareň s krásnym interiérom otvoreným cez dve podlažia. Nenápadný rohový dom na Panenskej 1 (1937) od Weinwurma a Vécseia skýval spoločenskú miestnosť, ktorá slúžila na stretnutia bratislavskej šľohodomárskej lože. Z obdobia po vojne, poznačenom výstavbou Staromestskej ulice, zaujme budova Ústredia štátnych lesov (1950) na Staromestskej. Bola vybudovaná v čase nastupujúcej tendencie socialistického realizmu, ale napriek tomu si udržiava funkcionalistický prístup a modernistické stvárnenie.

VZDELANIE, UMENIE A JAZYK

V 17. storočí na túto tichú perifériu prišli evanjelici a postavili tu kostoly, zriadili lýceum, internáty, nemocnicu a sirotinec. Začal tu pulzovať čulý študentský život. Lyceálna knižnica (45) z roku 1724 ukrýva 80 000 zväzkov kníh, vzácnu zbierku glóbusov a viac ako 1 200 starých rukopisov, v ktorých si listovali Matej Bel, Ján Kollár či Milan Rastislav Štefánik. Čarovne úzka a hrboľatá Lýcejná ulička vás preniesie do dob minulých, keď sa po nej ponáhľali osobnosti slovenského osvietenstva. Na Panenskej 1 stával dom, v ktorom sídlila redakcia Slovenských národných novín (91). Ludovít Štúr tu spolu so svojimi prívržencami „varili“ dejiny slovenského jazyka. Jazykmi žije ulica dodnes. Nájdete tu knižnice, knižkupectvá a jazykové školy. Štvrť vždy priťahovala aj umelcov. Okrem viacerých galérií tu mal ateliér slovenský fotograf Ján Krížik, oproti kostoly sa svieti do noci u maliara a grafika Petra Klúčika.

16 ARTFORUM

Do Artfora na rohu Kozej a Panenskej sa chodí za atmosférou a tou najlepšou literatúrou už viac ako dve dekady. Vyberajú pre vás to najlepšie – nájdete tu špecializované knihy a periodiká, aj autorské knižky vydávané v malých nákladoch. Artforum, to je komunita priateľov literatúry, vydavateľstvo kníh a novin s tipmi Čo čítať a literárny portál www.medziknihami.sk. Pravidelne sa tu konajú čítania a literárne besedy, v komornej kaviarni s galériou si ku knihe dáte výbornú kávu, limonádu alebo domáce koláče. A ak budete mať šťastie, možno si k vedľajšiemu stolu prísadne skupinka spisovateľov či literárnych kritikov, ktorí sa tu pravidelne stretávajú a diskutujú.

23 NEXT APACHE

Keď vás pozvú na stretnutie „U Bena“, zamieťte do legendárnej kaviarne s antikvariátom Next Apache, ktorej názov jej kanadský majiteľ Ben Pascoe odvodil od frázy „Nech sa páči“. Kaviareň je zaplnená anglickými knihami z druhej ruky, ktoré si môžete prečítať, ale aj zakúpiť. Prijemná letná terasa vo dvorčeku je ideálna na letné pivo. Kaviareň sídli v priestoroch evanjelickej cirkvi, ktorej patrí aj prvé poschodie – popri farárovi tu niekoľko rokov býval aj sám Ben, dnes sa priestory prenajímajú napríklad aj ako umelecké ateliéry. Z dvora sa dá prejsť do parku pred Veľkým evanjelickým kostolom, kde sa dlhé roky usporiadávali susedské grilovačky. Ben na ulicu okrem iných expatov žijúcich v Bratislave priťahol aj intelektuálnu atmosféru, pravidelné bluesové koncerty a celkom nový komunitný rozmer.

NONNENBAHN/ APÁCAPÁLYA/ PANENSKÁ

Ulica vyrástla v stredoveku medzi kamennými hradbami vnútorného mesta a ochranným valom – palisádami. Priechne bola oblasť vymedzená Kozou bránou a bránou na Suchom mýte. Prvý raz sa Panenská spomína v roku 1368 v súvislosti s mniškami, ktoré tu vlastnili vinohrady a záhrady. Tie jej dali dnešné meno – po nemecky Ulica mnišok (Nonnenbahn), po maďarsky Apácápálya a po slovensky Panenská ulica. Štvrť zahŕňajúca ulice Zochova, Kozia, Podjavorinskej, Konventná a Štetinova dnes pripomína skôr pokojné predmestie, aj keď je len pár krokov od historického centra. Odjakživa bola multikultúrna, má pestrú židovskú, maďarskú aj evanjelickú históriu a viaceré národnosti či náboženstvá tu počúť aj dnes. Anglické omše v malom evanjelickom kostole sa miešajú so zvukom harmoniky z bluesových pondelkov v „Apači“, trúbením zo šofaru na židovský Nový rok, okná tried hudobného konzervatória zase do ulice počas vyučovania posielajú klasicke tóny.